

Asia: VN/1281/2020

Lausuntopyyntö hallituksen selonteosta kotoutumisen edistämisen uudistamistarpeista (luonnos)

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset selontekoa koskevat kommentit

Selonteossa kielitaito ja suomen tai ruotsin kielen oppimisen ja taidon tukeminen ovat monipuolisesti esillä. Yksi keskeinen keino tukea kielenoppimista ja kotoutumista on selkokieli, ja selkokielen pitäisi näkyä myös selonteon keskeisissä toimenpiteissä. Selkokieli on suomen kielen muoto, jonka sisältöä, sanastoa ja rakenteita on muokattu helpommiksi ymmärtää. Henkilöt, joiden äidinkieli ei ole suomi tai ruotsi, ovat yksi iso selkokielen kohderyhmä Suomessa.

Kommentit lukuihin 1-6: Tilannekuva ja keskeiset muutostekijät. Pyydämme tarvittaessa kirjaamaan vain tiiviin yleisen lausunnon luvusta ja yksityiskohtaisesti vain tärkeimmät kommentoitavat tai mahdollisesti puuttuvat asiat.

-

Kommentit lukuun 7: Maahanmuuttajien työllisyyden ja osallisuuden edistäminen

Selkokielellä on iso merkitys julkishallinnon viestinnässä ja palveluissa (esim. sosiaali- ja terveystalvet). Liian vaikea kieli voi syrjäyttää, kun henkilö ei saa tarvitsemaansa tietoa tai osaa hakea oikeaa palvelua. Selkokielestä on hyötyä myös organisaatiolle: kun palvelut ja niistä tiedottaminen ovat selkeitä, asiakas osaa toimia oikein, mikä vähentää esimerkiksi neuvontapalveluiden tarvetta.

Kommentit lukuun 8: Nopeutetaan kotoutumisen käynnistymistä

-

Kommentit lukuun 9: Parannetaan ohjauksen ja neuvonnan saatavuutta maahanmuuttajille

Maahanmuuttajille suunnatuissa neuvontapalveluissa on syytä huomioida monikielisyyden lisäksi myös selkokieli. Kaikilla maahanmuuttajakielillä ei ole mahdollista tarjota palveluja tai materiaalia, mutta selkosuomi ja -ruotsi hyödyttävät monia. Selkokielistä materiaalia voi käyttää myös käännosten pohjana.

Esimerkiksi Tervetuloa Suomeen -oppaan tarjoaminen selkokielellä tukisi niitä maahanmuuttajia, joiden suomen kielen taito ei vielä riitä yleiskielisten tekstien lukemiseen.

Kommentit lukuun 10: Luodaan kotoutumisohjelma alkuvaiheen kotoutumisen tukemiseksi

Kielenoppimisen haasteet mainitaan yhdeksi työllistymisen esteeksi. Selkokieltä voi hyödyntää myös työelämässä esimerkiksi perehdytyksessä ja työohjeissa. Selkokieli on syytä huomioida sekä suullisessa että kirjallisessa työviestinnässä. Kielen oppimisen kannalta tärkeä rooli on esimiehillä ja työkavereilla: kun työssä käytetään selkokieltä esimerkiksi englannin sijaan, se tukee kielen oppimista ja kotoutumista sekä auttaa työhön liittyvien käsitteiden omaksumisessa. Kaikki maahanmuuttajat eivät myöskään osaa englantia, joten englanti ei kaikille toimi apukielenä. Jos kielitaito on vielä hyvin alkuvaiheessa, selkokielen rinnalla voi käyttää kuvia. Työyhteisön selko-osaamista voi vahvistaa selkokielen koulutuksella.

Kommentit lukuun 11: Kotoutumisen edistäminen tukemaan osaajien pysyvyyttä ja osallisuutta

-

Kommentit lukuun 12: Vahvistetaan kumppanuuksia ja järjestöjen roolia

-

Kommentit lukuun 13: Hyvät väestösuhteet ja osallisuus tukemaan kotoutumista ja yhteenkuuluvuuden tunnetta

-

Kommentit lukuun: Kotoutumisen edistämisen suuntaviivat 2020-luvulle ja tiivistelmä askelista eteenpäin

Selkokielen tulee olla pysyvä osa viranomaisviestintää, tarve korostuu erityisesti kriisitilanteessa. Kun tietoa on tarjolla mahdollisimman ymmärrettävällä tavalla, se mahdollistaa itsenäisemmän toimimisen yhteiskunnassa ja tukee näin myös kotoutumista.

Kara Henna
Kehitysvammaliitto/Selkokeskus